

Keliuonė

Bėrotelė bova pabėngusi pradėnė mukīkla i tou rodini pradiejė eitė i penkta skīrio. Knīgas muokslou muokītuojė kopšava mukīkluo, tiktās vėnuos gevometrėjės niekor negaliejė patruopītė. Vākā pradiejė rokoutė: ka tou geometrėjė gal gautė pėrktė Īlakiū miestalė kningīnė. Šmuots vakū, vėins pu kėta, jau tazgateis, tū kningu pradiejė atsineštė ər ė pamuokas. Anėms pastuoruojė tievā.

Bėrotelė nuognā sosėrūpėna: kas anā gal tou kninga parvežtė? Nu numū lig Īlakiū aple pinkiuolėka kiluometru. Autuobusā toukart, kelė metā pu kara, nevažiava. Lėngvūju mašinu žmuonis nebova ni matė. So dvėratio mama nemokiejė važioutė. Vo tievs? Tievs pasakė trumpā i aiškė: – Nuleisio lig gala siedenė i važiok so mona dvėratio ė parsivėši.

Kas anā vākou belėk? Pu tukiū tieva žuodiu? Nulindusi pri prūda i alksniu krūmalius – skaudė apsibliuovė. Važioutė ta važioutė. Kāp nuorintās nuvažious. Ėš anuos klasės tou knīnga jau beveik vėsė tor. Vo anā vākou tebova tiktās dvīlėka metieliu. Maža, mėnka, sudžiūvusiuoms kuojeliems ė ronkeliems. Nikumet nebova bovusi tūs Īlakiūs. Nežėnuojė ni kame anėi ī. Bijuojė paklīstė, ka neatsėdortom Latvijuo, a kokiūs Mažeikiūs. Bijuojė palaidū šunū, svetimū žmuoniū. Bijuojė ka važiuodama nesotėktom kuoki dorno žmuogo arba kuoki gėrta lapsardoka. Kad neatimtom dvėrati i piningus, ka neožpoltom kokei negerė vakā. Ka neprimošto.

Vėsuokės mėslės linda ė galva. Vo je tėik tuolei nuvažiavusi nesuras tou kningīna? Ašaras rėitiejė opalės, nereikiejė ni vėiptėis, šerdelė daužies ė dėdelė skaudiejė. Šeik tėik pagoudė mama:

– Nebijuok. Važiok tėisė tou vėiškelio i uns atsidors patiūs Īlakiūs. Kningīna kor soėškuotė – pasėklausk žmonių. Gonatius a Gintalatiūs ožvažiousi unt aukšta kalna – ėšvīsi bažnīčės buokštus. Žėnuok – tən ė bus Īlakė.

Tou vakara, saule leidontėis, nuejė onkstėi goltė. Ka rīta meta galiptom onkstėi keltėis. Pravažioutė pru mukīkla, ka dar nebūtom prasidiejosės pamuokas, ka nepamatītom vakā. Vėiškilis unt Īlakiū ejė pru pat klasės lungus. Vakā būtom vėsa meta ėš anuos joukėis kāp so tieva didelio viriškėnio dvėratio, neprigaudama siedenės važiou.

Atsiboda onkstėi. Prūdė atsėprausė bornelė. I vėina dėdelė bėza sosipīnė ėlgus baltus vasaras saulės ėšbalėntus plaukelius. Susirėša su baltu šniorko. Susirėša onkstā – ka važioujint vies neplaktom aple akės ė ausės, ka nemaišītom važioutė. Mama pakėšusi vėrbū saujė, pašėldė vakarīkštės rogėnės kunkulīnės. Greitā pasriebė.

Apsivėlka kartūnelius, nėrtinieli. Truopne ožsė sagstė vėsus guzikelius. Batelė bov onkstė – nemuovė. Geriau basuoms.

Rugsiejė pradiuo jau rīta metā būn viesuokė, bova ī šaltuojė posė, bat žėnuojė – važiuodama sošėls. Mama davė piningu. Bėrotelė anus sosėrėša ė nuosinieli ė ėsėdiejė ė dvėratė

portmana, katra bova pristelevuota pri dvēratē rāma, raktams susidietē. Portmana gerā ožkrēstē nikāp negaliejē. Unt багаžēnēs susiviniuojē mamas koskelē ē rēksti kningā sosiviniuotē, ka neapdolkietom. Dar šniurieli prisirēštē, ka važioujint i kuokē pakalnē – nunukrēstom i vėiškelē dolkēs. Bijuojē pamestē.

Tievs nuleida tou siedenē. Papruobėjē važioutē. Vėstėik anuos, mažuos mergelēs staibelē tuos siedenēs ka i lig pat gala nuleistuos, neprigava.

Ėšvažiava kuojē ėškėšusi par kartēs apatēs apatē. Nusimėnusi, bukšti ē nelaiminga.

Ka privažiava sava mukīkla, laimė čiesa, ka ana dar bova oždarīta, nematė vaka. Bat so tuokė važiousėna atvažiavusi tus tris kiluometrus jau stėprė bov ožėlsusi. Vu prīšakie dar vėsė dešimt kiluometru. Kap rėks stavuotē? Tuokēs mėslės linda vākou ē galva.

Kad ėr ē maža kalnieli ėjē varėna. Nestavuojē mintē. Vo je pasitruopėjē pakalnie, pasėspėrdama liekė stati tik vėina kuojelē unt diejusi unt piedala. Tū pakalnieliu nebova šmuots. Bėnt jau tēp anā šmiežav priš akēs vėn tiktās kalnelē.

Rugsiejē saulelė pakėl aukštā. Pradiejē kaitintē. Bėrotelė nusivėlka nėrtinieli, anou apsimumojē aple ragus ėr so runkuoviems aprėša.

Tās štruopās ka ėjē varėna – žvalgies pu laukus pu žmuoniū gīvenėmus. Žmuonis darbavuos laukūs, suodnūs. Šmuots truobū bova pabūdavuotas artėi vėiškelē. Bėrotelė ėšvīdė unt linciūgu daužies pėlaidė šunis. Mažė, palaidė šonatė, pėkta luodamė, poulė pri keliauninkēs.

Bėrotelė cīpė ne sava balso ožlindusi ož dvēratē. Ėšgėrdė žmuonēs, vaksiejē šunis, poulė ratavuotē.

Žvīra badė basas kuojelēs, tās štruopās, ka ėjē varėna, truopėjē eitė vėiškelē šončės, kor iš griuoviu ėšlindosės žuolēs. Anuos bėnt šeik tėik užkluojosės vėiškelē stombius akmenatius.

Ėlgā jau bova keliavusi ka užstumusi dvėrati unt dėdėle aukšta kalna – išvīda Īlakiū bažnīčės buokštus. Tėik apsidžiaugė ē pati so savėm pradiejē rokutėis: ka nepaklīda, ka neožėlga bus tēn, kor nikumet nier bovusi.

Ka varėna dvėrati užlėpa unt Īlakiū tratavaru, saulelė jau bova kor kor tatās.

Pasiteravusi senuos muoterėškelēs, atrada ē tou kningīna. Truopnė unt puomietēs ėsėtiemėjē katro vėito rėks ėšvažioujint patruopītē ē tou pati vėiškeli.

Nusėpėrka ē tou geometrėjē. Kāp kuoki auksa gabala priglaudė pri šėrdėis palaikė, tik toukart viniuojē ē koskelē, diejē ē rēksti, prisirėša pri багаžēnēs.

Pėrma karta tuo keliuonie, ka atkrėta tēi dėdėjē rūpesnė, pajota, ka nuor nognė gertė ē valgītē. Gal dar ē dėltuo, ka prīšās kningīna bova maža krautovelė. Anuos duris tou šėlta dėina atidasas, ē vėskas, kas bova vėdou, stuovint laukė, gerā maties.

Aple krautovelēs pamatus, unt brokė, miečiuojies nuželiuotė koncarā. Didėlė nuoriejē nosėpėrktė kuoki bundulieli. Būtom prarijusi ož kelius kousnius. Sumokiejus už knīnga belėka vėins

rublis. Už anou būtom daug kas išėjės: bundulelė è lėmėnads. Atsėmėnė mamuos žuodius: – kas lėks, neišlaidīk. Nomėi daugiau pinigū nebie. Tad tik gėlei atsėpūtė, pasižvalgė akims pu miestali, è atsoka dvėrati unt numū. Neatsėmėn kėik nuvažiava. Pajot truoškuli.

Bornelė nu karštė èšdžiūva. Saulelė kepėn, gerā ka dėina tīki, nebova viejė.

Atvažioudama vėinuo vėituo pri kelė matė tuoki prūdāti. Skubiejė pri anuo ka galiptom akis jjedusi prakaita nuplautė è atsigertė.

Ka pu geruos valunduos privažiava tou prūdāti, saulelė jau vėsā pasisokusi i vakarus. Tėn bova padiets tuoks sokėmgriažuojės lėptalis, bijuojė lėptė ka neelūžtom. Atsėtūpusi pri maurās apžielosė pašalėlė reiškutiems siemė vundini è gierė, gierė... Vondou biegi patekliou, biegi i unti, sušlapa kartūnelė. Bėrotelė è tuo nebveiziejė. Žėnuoje – važioujint – èšdžiūs.

Atsigierusi prūda šelta ondens, biški pailsiejusi, leduos tuoliau. Tik nebėlgā nuvažiava – nukrėt dvėratiou linciūgs. Ka è kāp prabavuojė undietė – didilis vīriškinis dvėratis mažuos mergelės runkieliu neklausė. Pradieję bliautė. Suprata: ka è dėdilie bus pakalnie, ni pasispėrdama nebgalies pavažioutė. Vėsa kielī rėks eitė piestė, da è tou dvėrati tėmptė.

Kažkuoks angels sargs musintās keravuojė tou nelaiminga vāka. Nuėjusi tuolėi, nusėmėnusi, nusikriuokusi, pavargusi sutėka pri kelė darbū dėrbusius do vīrus. Nereikiejė anā prašiteis pagelbas. Būtom nedrīsusi. Dar tū nepažīstamū žmuoniū ana è bėjuojė. Bat tėn pasitruopėjė gerė žmuonis, pamatė kamė īr pričina, sotaisė tou dvėrati. Èsėteravė, netvierė dīvas: ka tuoki maža vāks, gal sakītė piestė – atlaikė tuokė basa keliuonė.

Ka sutaisīts dvėratis jau bova anuos runkuos, Bėrotelė èškėša kuojė pu kartės, sosėreitusi, neėšteisdama kelieliu, nudulkiejė vieškelio. Tik baltė plaukelė baltava rugsiejė laukūs.

Skubiejė mintė, žėnuojė: vīra veizas kāp ana važiou. Nenuoriejė pasėruodītė èštėžusi è lebeda. Mīnė piedalus keik beturieje sīluos. Tiktās pavažiavusi už dėdėlė puosūkė, ka anei nebmatė, nulėpusi èlsiejė.

***

Ka varėna parejė i sava kėima, saulelė jau bova unt miediu čiokor. Mama kū tik èškuošusi vakarėnė melžėma karvelės pėina. Bėrotelė siemė èš kanelės šelta kružilieli pu kružilėlė. Gierė kāp kū pati skaniausi komet bova gierusi. Nušliaužė i prūda, nusėprausė, nusipluovė porvėnas, akmėnu è žvīru nubrazdontas pėlnas ruonū kuojės. Valgītė nebnooriejė ni pamislītė. Krėt sava luovelie unt èšgulieta šiaudū primurdīta sieninka. Užmėga kāp užming žmuonis atlėkė sava gīvenėmė sunki, bet reikalinga darba...

***

Bėrotelės gīvenėms kāp ta tuos keliuonės saulelė – jau unt omžiaus čiokora. Jau anūkelė sava vakū greitā turies. Skorda, varga è bada vaikīstė atsilėipė vėsa gīvenėma. Bat tėi dalīka – auksa

verties. Kas tou īr parnešēs, ka i kuoks babūtom vargos, ka atsērundi unt briaunoutu slinkstiu – vēsumet muokiesi ēšlēptē. Ka ē susikaliečējēs, ka ē turiesi ruonū, muokiesi ēšsēlaižītē pats. Tiktā pats.

– Kam šīs čiesas der dvīlēkas metu vakā? – klaus monēs Bērotelē. Ēlgā galvuoju. Nežēnau ni kū atsakītē. Prašau, padiekēt mon i tou klausēma atsakītē i Jūs, mona brongē skaitītuoje.